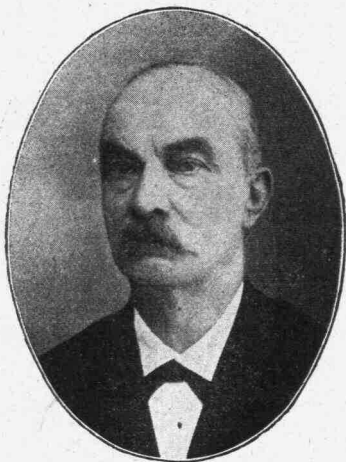

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΔΗΜΙΤΣΑΣ

ΕΚ τοῦ κόσμου τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων ἐξέλιτε πρό τινας μία διακεκριμένη καὶ ἐπιβάλλουσα φυσιογνωμία. Ὁ αἰμίμηστος Μ. Δήμιτσας ὑπῆρξεν ἐκ τῶν σπανίων ἐργατῶν τοῦ ἐλληνικοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἐθνικῆς ιδέας. Γεννηθεὶς ἐν Ἀχρίδι τῆς Μακεδονίας τῷ 1824 καὶ περὰ τὰς πανεπιστημιακὰς σπουδὰς ἐν Ἀθήναις, ἐτελειοποιήθη ἐν Βερολίῳ παρὰ τῶν διασήμων Βοικχίῳ, μεθ' ὃ κατελθὼν εἰς Θεσσαλονικὴν διωργάνωσεν, ἐντολῇ τῆς Κοινότητος, τὸ ἔκτοτε ἄριστα λειτουργοῦν αὐτόθι Γυμνάσιον, οὗ διετέλεσε γυμνασιάρχης ἐπὶ τετραετίαν. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἤρξατο συγγράφειν τὸ περισπούδαστον αὐτοῦ ἔργον «Τὰ Μακεδονικά», ἧτοι ἱστορίαν, τοπογραφίαν καὶ χωρογραφίαν τῆς Μακεδονίας, ἣν ἀπεδείκνυσεν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν τελείως ἐλληνικὴν. Ἐνταῦθα τῇ ἀγγελίᾳ τῆς ἐκδόσεως, πρόξενος ἐν Θεσσαλονικῇ ἀντιπροσωπεύων μεγάλην δύναμιν, διεμήνυσεν εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις ἐγκαταστάνα τῷ Δήμιτσαν, ὅτι ἔχει ἐντολὴν νὰ ἐξαγοράσῃ

ἄντι ἀδρού ποσοῦ τὴν ματαιώσιν αὐτῆς. Ἄλλ' ὁ πατριώτης συγγραφεὺς ἔδωκεν αὐτῷ τὴν θέουσαν ἀπάντησιν παραδειγματίσας τὸν ἐπίσημον ξένον, ὅτι οἱ Ἕλληνας δὲν προδίδουσι τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθῆκον. Οὕτω τὸ περὶ Μακεδονίας ἔργον ἐκυκλοφόρησεν ἀπὸ τοῦ 1872 εἰς χιλιάδας ἀντιτύπων, ὡς ὁ εὐγλωττότερος συνήγορος τῶν ἐπ' αὐτῆς ἑλληνικῶν δικαίων. Κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον ἴδρυσεν τὸ γνωστὸν ἐν Ἀθήναις λύκειον, ἐν ᾧ ἐξεπαιδεύθησαν ἐθνικώτατα δύο καὶ τρεῖς γενεαὶ ἐπὶ εἰκοσθετίαν ὄλην. Συνέγραψε πλήρες σύστημα γεωγραφικῶν, ὅπερ, πρὶν ἢ ἐπικρατήσῃ ἡ γνωστὴ βιβλιοκαπηλεία, ἦν τὸ μόνον σχεδὸν ἐν Ἑλλάδι διδασκόμενον. Ἐν τῷ ἔξω Ἑλληνισμῷ οὐδεμίᾳ ἄλλῃ ἤτο γνωστὴ πλὴν τῆς γεωγραφίας τοῦ Δήμιτσα. Οὐδέποτε ἔστρεψε δημοσίαν θέσιν. Ἀνεδέχθη μόνον, ἐπιμόνωσ παρακληθεὶς, τὴν διδασκαλίαν τῆς γεωγραφίας ἐν τῷ Ἀρσακείῳ διδάξας αὐτὴν ἐπὶ δεκαεξὶ καὶ πλέον ἔτη. Μετριοφρων, ὡς ὅλοι οἱ σοφοὶ καὶ σοβαροὶ ἄνδρες, οἱ ἀφροσίουντες εἰς ἐν εὐγενὲς ιδεῶδες πάσας τὰς προσπάθειάς καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν αὐτῶν, οὐδέποτε διήγειρε θόρυβον περὶ τὸ ὄνομά του, οὐδ' ἐπεζήτησε ματαιὰς ἐπιδείξεις. Ἀπὸ τοῦ 1888 ἀποσυρθεὶς πάσης ἄλλης ἀσχολίας ἀφιερῶθη εἰς τὴν ἐκπόνησιν τοῦ ἐν ἔτει 1896 δημοσιευθέντος διτόμου ἀρχαιολογικοῦ περὶ Μακεδονίας συγγράμματός του, ὅπερ ἀξιώθην τοῦ ἐπάθλου τῶν δισχιλίων χρυσῶν φράγκων ὑπὸ τῆς ἐν Τεργέστῃ Ἑλλήν. Κοινότητος ἀποτελεῖ τὸ συμπλήρωμα τῶν περὶ Μακεδονίας σπουδαιοτάτων μελετῶν του. Ἐδημοσίευσεν πλείστας ὄσας ἱστορικὰς πραγματείας, ὡς τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἀλεξανδρείας, Περιοδείαν τῆς Αἰγύπτου, Βιογραφίαν τῆς Ὀλυμπιάδος, καὶ ἄλλας, περὶ ὧν εὐφημος ἐγένετο μνεία ἐν ταῖς γερμανικοῖς ἰδίως φιλολογικοῖς συγγραμμάσι.

Ἄλλὰ καὶ ὡς οἰκογενειάρχης διεκρίθη ὁ Δήμιτσας διὰ τὴν αὐστηρὰν τήρησιν τῶν πατριῶν ἠθῶν καὶ τὰς τόσον σπανίζουσας σήμερον ὑγιεῖς ἠθικὰς ἀρχάς, γινόμενος μοναδικὸν ὑπόδειγμα φιλοπόνου, χρηστοῦ καὶ ἐναρέτου ἀνδρός, ἐμφυσήσας εἰς τὴν οἰκογενειάν του τὰς πρὸς τὴν ἐργασίαν, τὴν πατρίδα καὶ τὸ καθῆκον ἀγάπην. Οὕτω δέ, ἐπιτελέσας τὴν ἐν τῷ κόσμῳ ἀγαθὴν αὐτοῦ ἀποστολήν, ἀπέθανε τὴν 6ην Ἰουνίου τοῦ 1903 εὐτυχῆς καὶ γαλήνιος ὅτι αἱ ὑπὲρ τῆς πατρίδος, τῆς ἐπιστήμης, τῆς κοινωνίας καὶ οἰκογενείας του ἄοκνοι καὶ εὐγενεῖς προσπάθειαι οὐδὲν ἀπέβησαν ματαιαὶ καὶ ἀνωφελεῖς.